

KIẾN THỨC, THỰC HÀNH VÀ MỘT SỐ YẾU TỐ LIÊN QUAN VỀ PHÒNG CHỐNG BỆNH LAO CỦA NGƯỜI DÂN TRÊN 18 TẠI MỘT SỐ XÃ TẠI TỈNH KON TUM NĂM 2024

Phan Sỹ Phú¹, Đỗ Ngọc Hòa², Nguyễn Thị Thúy Quỳnh², Hoàng Thị Tuyền², Hồ Ngọc Chương².

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Bệnh lao là một vấn đề sức khỏe cộng đồng toàn cầu gây nguy hiểm nghiêm trọng cho sức khỏe cộng đồng. Bệnh lao là một bệnh lây nhiễm do vi khuẩn lao *Mycobacterium tuberculosis* gây ra, bệnh lao có thể gây tổn thương ở tất cả các bộ phận của cơ thể trong đó lao phổi là thể lao phổ biến nhất chiếm 80-85% và là nguồn lây chính cho những người xung quanh. Bệnh lao lây qua đường không khí do hít phải các hạt bụi nhỏ có chứa vi khuẩn lao được sinh ra khi người mắc phải lao phổi

II. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

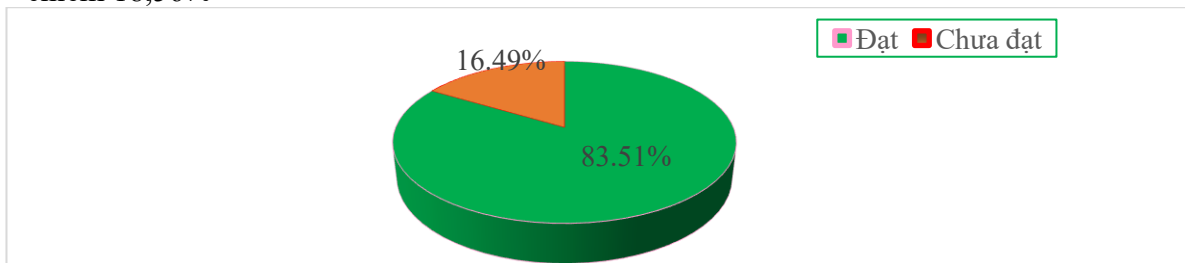
Người dân có độ tuổi trên 18 đang sinh sống và có hộ khẩu thường trú tại một số xã tại tỉnh Kon Tum năm 2024. Quản lý, xử lý và phân tích số liệu, kiểm soát sai số: Tính tỷ số chênh Or (odd ratio), mô hình hồi quy logistic đơn biến, đa biến, trên STATA 14.0 được áp dụng nhằm kiểm định mối liên quan với độ tin cậy 95%CI, mức ý nghĩa thống kê $p < 0,05$ được tính toán để đánh giá các mối liên quan có ý nghĩa trong thống kê phân tích.

III. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

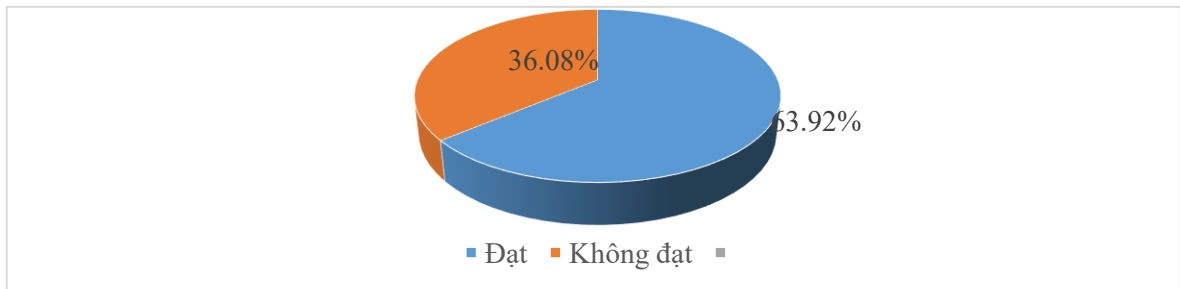
Bảng 3.1. Kiến thức của đối tượng về đường lây truyền

Đường lây truyền (n=388)		Tần số	Tỷ lệ %
Kiến thức	Đường hô hấp	296	76,29
	Đường ăn uống	13	3,35
	Đường máu	72	18,56
	Không biết	7	1,80

Tại bảng 3.1 cho thấy có 296 người trả lời đúng về đường lây của bệnh lao là lây qua đường hô hấp chiếm tỷ lệ 76,29%, kiến thức của đối tượng về đường lây truyền qua đường máu chiếm 18,56%

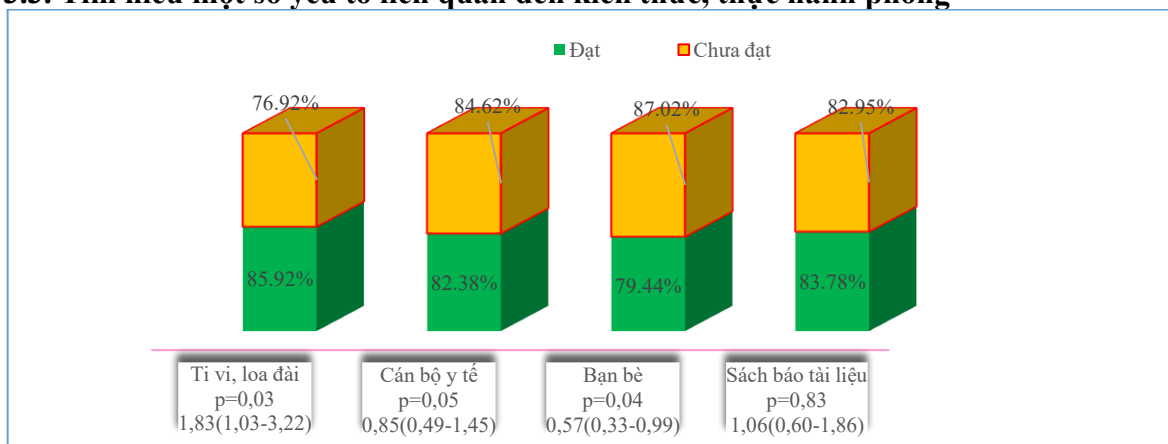
Hình 3.1. Kiến thức chung phòng chống bệnh lao. Kết quả đánh giá hiểu biết chung về bệnh và phòng bệnh lao của người dân trong cộng đồng cho thấy tỷ lệ đối tượng nghiên cứu có kiến thức đạt chiếm 83,51%, tỷ lệ đối tượng nghiên cứu có kiến thức không đạt về phòng chống lao chiếm 16,49%.

Hình 3.2. Thực hành chung về phòng chống bệnh lao. Cho thấy kết quả thực hành chung về thực hành phòng 36,08% không đạt về thực hành phòng

hành chung về thực hành phòng bệnh lao đạt 63,92% và chống lao.

3.3. Tìm hiểu một số yếu tố liên quan đến kiến thức, thực hành phòng

Hình 3.3. Mối liên quan giữa kiến thức và truyền thông phòng chống lao. Kết quả phân tích đơn biến cho thấy mối liên quan giữa kiến thức về các hình thức truyền thông phòng chống bệnh lao có nghe có tiếp cận thông tin về bệnh lao từ tivi, đài, loa phát thanh đạt chiếm tỷ lệ 85,92% với OR=1,83 (95%CI:1,03-3,22) với p=0,03

sự khác biệt này có ý nghĩa thống kê. Nguồn cung cấp thông tin truyền thông phòng chống bệnh lao có nghe từ bạn bè, người thân trong gia đình đạt chiếm tỷ lệ 79,44% với OR=0,57 (95%CI: 0,33-0,99), với p=0,04 sự khác biệt có ý nghĩa thống kê.

Bảng 3.2. Mối liên quan giữa kiến thức và thực hành về phòng chống lao (n=388)

Kiến thức	Thực hành		Tổng cộng	OR (95%CI)	p
	Chưa đạt	Đạt			
	n %	n %			
Chưa đạt	16 (11,43)	48 (19,35)	64 (16,49)	0,53 (0,27-1,01)	<0,04
Đạt	124 (88,57)	200 (80,65)	324 (83,51)		
Tổng cộng	140	248	388		

Dựa vào kết quả mô hình tại bảng 3.19 cho thấy nhân tố tác động đến đối tượng nghiên cứu giữa nhóm kiến thức và thực hành phòng chống bệnh lao cho thấy nhóm đạt về kiến thức chênh lệch so với

nhóm chưa đạt về thực hành phòng chống bệnh lao với OR=0,53 (95%CI:0,27- 1,01) sự khác biệt này có ý nghĩa thống kê với p=0,04.

V. KẾT LUẬN

Kết quả đánh giá hiểu biết chung về phòng bệnh lao của người dân trong cộng đồng tại 04 xã cho thấy tỷ lệ đối tượng nghiên cứu có kiến thức đạt chiếm 83,51%, tỷ lệ đối tượng nghiên cứu có kiến thức không đạt 16,49%. - Kết quả thực hành chung đạt 63,92% về thực hành phòng bệnh lao và 36,08% không đạt về thực hành phòng chống lao. Nhóm đạt về kiến thức chênh lệch so với nhóm chưa đạt về thực hành với $OR=0,53(95\%CI:0,27-1,01)$ $p=0,04$ sự khác biệt có ý nghĩa thống kê.

KHUYẾN NGHỊ

+ Để phòng chống bệnh lao trong cộng đồng, người dân cần nâng cao nhận thức và thực hiện các biện pháp cần chú ý đến các triệu chứng của bệnh như ho kéo dài, mệt mỏi, sốt cao, và gầy yếu nhằm phát hiện sớm và điều trị kịp thời.

+ Cần tuân thủ chặt chẽ phác đồ điều trị của Bộ Y tế, không tự ý dùng thuốc, mua thuốc tránh tình trạng kháng thuốc.

+ Người dân cần thực hiện các biện pháp phòng ngừa lây lan bệnh lao chẳng hạn khi tiếp xúc cần che miệng khi ho, hắt hơi, sử dụng khăn giấy và không khạc nhổ bừa bãi.

+ Người dân cần giữ cho không gian sinh hoạt thông thoáng và sạch sẽ.

+ Người dân cần tiêm phòng BCG cho trẻ sơ sinh là một biện pháp phòng ngừa quan trọng nhằm tăng cường miễn dịch cho trẻ đối với bệnh lao.

+ Cần đẩy mạnh công tác truyền thông về bệnh lao qua đài, tivi, loa phát thanh, báo chí, internet, hướng tới cộng đồng-chiến thắng bệnh lao, chấm dứt bệnh lao- Vì một Việt nam khỏe mạnh... Nâng cao kiến thức hiểu đúng về bệnh lao trong cộng đồng, biết rõ nguyên nhân, đường lây truyền, thời gian điều trị.. phòng bệnh lao.

